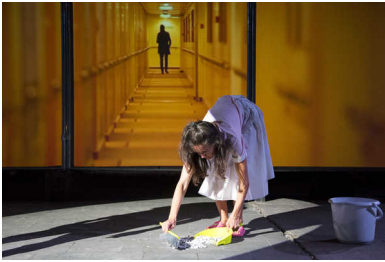

Superleuk, maar voortaan zonder mij (****)

Uit Superleuk, maar voortaan zonder mij.

Foto Karin Jonkers

Theater door Wunderbaum. Gezien 9/8 op Theaterfestival Boulevard, Den Bosch, daar nog t/m 12/8; in Theater Rotterdam van 12/9 t/m 8/10, daarna tournee.

Het cruiseschip als vertrek- en eindpunt van een slimme en fascinerende voorstelling over verveling en wanhoop en vakantie vieren tegen de klippen op. Voor Superleuk gebruikte Wunderbaum de eigen ervaringen aan boord van een Duits cruiseschip.

HEIN JANSSEN

Het cruiseschip als drijvend pretpark en dat park als metafoor voor de westerse samenleving die voortdurend hunkert naar entertainment en vermaak. Als zodanig zou je de voorstelling Superleuk, maar voortaan zonder mij van Wunderbaum kunnen beschouwen. Aan de oppervlakte lijkt het een geinige parodie op de toeristenindustrie, vol all-inclusief amusement op een varende hotel. Maar Superleuk is een fascinerende, slim gemaakte en tamelijk serieuze montagevoorstelling met het cruiseschip als vertrek- en eindpunt.

Het begon allemaal met de essaybundel *A Supposedly Fun Thing I'll Never Do Again* van de Amerikaanse schrijver David Foster Wallace met daarin een hilarisch

maar ook genadeloos verslag van een cruise op de Cariben. Wallace was er de buitenstaander in een zelfgekozen vakantie-gevangenis waar iedereen het goed moest hebben, maar waar de verveling en het ongemak toesloegen.

Daarover wilde Wunderbaum een voorstelling maken en dus scheepten de acteurs zich dit voorjaar daadwerkelijk in op een Duits cruiseschip op de Noordzee. Wat prozaïscher dan de Cariben, maar met aan boord dezelfde lamlendigheid. Ze verzorgden een avond in cabaretclub The Nightfly het amusement en maakten een gelegenheidsproductie over overconsumptie, de opkomst van het Europese populisme en de entertainmentindustrie. Niet iets waar de meeste passagiers op zaten te wachten.

Met al die ervaring en kennis is Superleuk, maar voortaan zonder mij dus gemaakt. Wunderbaum is niet in de valkuil gevallen van het al te gemakkelijk parodiëren van fout amusement. Hoewel het begin daar wel op lijkt: het publiek stieft in lange rijen naar binnen en wordt ontvangen door de acteurs die met opzichtige pruiken en snorren Grieks bootpersoneel uitbeelden.

Maar al snel houdt de parodie op en wordt Superleuk een bezonken, fraaie theatrale verhandeling over eenzaamheid te midden van velen, standsverschillen, nutteloos consumeren en de angst voor verveling. Net als Wallace tonen de theatermakers wat ze hebben gezien en gehoord, zonder vette boodschap of moraal.

In een aaneenschakeling van korte, kernachtige scènes lezen de acteurs fragmenten uit het boek, spelen daaruit ook af en toe een personage, verbeelden hier en daar wat boottaferelen, zingen solo een liedje (Ich bin wie du) of een close-harmonynummer. Maar ze zijn ook zichzelf: theatermakers op zoek

naar een onderwerp.

Op een groot videoscherm worden foto's en filmpjes vertoond, gemaakt op het cruiseschip waarop ze te gast waren. Beelden van mensen in een lift die doelloos open neer gaat, uitgebluste echtparen die over de zee staren, lusteloze dansjes in de disco. Het is vakantie vieren tegen de klippen op.

Ondanks de zwaarte van het onderwerp is de toon grotendeels luchtig. Leuk is de scène waarin de Wunderbaumers zogenaamd Griekse acteurs spelen die als kapiteins worden ingehuurd, inclusief een woeste sirtaki-dans. Wine Dierickx gaat flink tekeer tegen een Filipijns kamermeisje, maar later speelt ze dat meisje zelf en maakt daar een ontroerend portretje van. Walter Bart is de eenzame man die alles filmt wat hij tegenkomt: spataderen, fluorescerende bikini's, jongetjes van 12 met een toupet en kotsende passagiers, maar zelf lijkt hij niet aan het leven mee te doen.

Opvallend is de sterke muziek van Jens Bouttery: hij bespeelt vooral slagwerk maar ook een modern soort pijporgel waaruit hij onheilspellende klanken tovert. Onder de hele voorstelling weeft hij een tapijt van suggestieve, sfeerbepalende muziek, met af en toe snoeiharde erupties van geluid.

Ongetwijfeld zijn er legioenen toeristen die volop genieten van zo'n cruise met wellness centrum, cocktails d'amour op Valentijnsdag en ingehuurde charmezanger. Maar Wunderbaum toont vooral de opgekropte wanhoop, het moment van net niet overboord springen, in een voorstelling vol weemoedige poëzie over onderdrukte levensangst.

Wunderbaum internationaal

Wunderbaum werkt steeds vaker over de grens. Na Hamburg en Milaan volgt het Theaterhaus Jena.

Wunderbaum maakte Superleuk, maar voortaan zonder mij in co-productie met Theater der Welt in Hamburg, waar de voorstelling begin juni in première is gegaan. De groep opereert steeds vaker internationaal. Zo werd onlangs bekend dat Wunderbaum vanaf seizoen 2018-19 het Theaterhaus Jena in Duitsland gaat leiden. Dit theater wordt vaak artistiek gerund door een collectief van theatermakers en maakt vooral experimentele producties. Ook wordt samengewerkt met Mare Culturale Urbano in Milaan, waar vorig jaar de voorstelling Wie is de echte Italiaan? werd gemaakt. Rotterdam blijft de thuisstad van Wunderbaum. Komend seizoen is de groep te zien met twee nieuwe producties: De geschiedenis van mijn stijfheid waarvan de première mogelijk in Brazilië plaatsheeft en White Male Privilege, dat in première zal gaan op het festival Motel Mozaique in Rotterdam.